JACOBSSONS
Rikspatent
SVER DET MESTA BRÖDET
AV DET MINSTA MÖLET
HALMSTAD

KVINNORNAS TIDNING

Blusen
skall, för att kunna tvättas om och om igen och ändock se fräsch ut, tvättas med
Gummans
FLINGOR
Fabrikanter A.-B. EMBOTH & Co., Göteborg.
(Även vill. av Gummans Tvålspulver och Gummans Kraftsåpspulver.)

N:o 37. 5:te årg. 13 September 1925.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
» sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Magasinsgatan 12, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6:—. 1/2 år Kr. 3:50. 1/4 år Kr. 2:—.
Lösnummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1925.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag
Modern.
Hembiträdesfrågan. Skärpt kontroll?
Om fotbesvär. Av Professor Patrik Haglund.
Hängmattan. Av Crayon.
Främling. Av —e.
Ett förslag.
Här och Där.
Teater.
Boken. Av —e.
Eftermäle. Av E. S.
Dagens bud. Av Torsten Cederberg.
Insändarnes spalt. Bärtorget.
Allahs vilja. Roman av Kathlyn Rhodes.

——::——

Utlandskrönika
i sammandrag.

Veckans utrikespolitiska intresse har samlat sig kring Folkförbundets och Förbundsrådets förhandlingar i Genève.

Folkförbundets församling öppnades med ett stort tal av franske konseljpresidenten Painlevé. Framförandet var icke på något sätt glänsande och effekten blev också påfallande svag. Ett rykte vill veta, att Painlevé ändrat det ursprungliga manuskriptet efter en konversation, som han haft med engelske utrikesministern Chamberlain.

Talaren erinrade bl. a. om det s. k. Genève-protokollets öde, denna allmänna säkerhetsordning till världsfredens upprätthållande, som Folkförbundet tänkt sig, men som fallit på Englands motstånd. När man icke lyckats uppnå enighet på basis av detta protokoll måste, framhöll talaren, ett annat fredsavtal skapas. Han omnämnde i detta sammanhang den påtänkta säkerhetspakten mellan de vid Rhen intresserade makterna. Vidare meddelade talaren, att Folkförbundet är villigt att upptaga Tyskland bland sina medlemmar och bebådade slutligen en världsavrustningskonferens så snart säkerhetspakten underskrivits.

Svenske utrikesministern, Undén, har för förbundsförsamlingen framlagt ett resolutionsförslag om en hemställan till rådet att låta en expertkommission ånyo behandla de stadganden i fråga om obligatorisk skiljedom för lösandet av internationella tvister, vilka ingå i det av femte förbundsförsamlingen föreslagna protokollet.

Den juridiska expertkonferensen i säkerhetsfrågan har nu avslutat sina förhandlingar och det anses fortfarande att detta viktiga ärende rör sig framåt. Frågan har även varit föremål för hemliga överläggningar mellan de i Genève samlade ledande statsmännen och skall i oktober ytterligare behandlas vid en utrikesministerkonferens, vilken blir märklig även i det hänseendet att Tyskland här för första gången som en likaberättigad makt intar sin plats vid konferensbordet.

Vid den stora engelska fackföreningskongressen som öppnats i Scarborough har en kraftmätning ägt rum mellan de mera besinningsfulla och de ytterligtgående elementen. Om besinningsfullheten segrat i vissa punkter ha å andra sidan beslut fattats som tyda på att den revolutionära strömningen inom den engelska fackföreningsrörelsen är starkare än vad man egentligen trott.

Folkförbundsrådet har tagit itu med Mossulfrågan. Brittiska kolonialministern Amery har som representant för Storbritannien förklarat att engelska regeringen kommer att lojalt böja sig för rådets utslag i frågan, ett lätt givet löfte då utslaget med visshet kommer att gå i den av England önskade riktningen: Mossulområdets överlämnande till konungariket Irak och därmed till de engelska affärsintressena. Turkiet har icke gjort någon motsvarande utfästelse utan fasthåller vid sitt krav att Mossul skall betraktas som gammal turkisk egendom. Man fruktar att Turkiet icke skall godtaga rådets domslut, om det utfaller till Englands förmån och att det i sådant fall skall söka anslutning till detta lands oförsonlige fiende Ryssland för en gemensam aktion.

——::——

Modern.

När jag sist såg henne var i våras, torparhustrun som då hon steg ut på trappan till sin på skuld köpta lilla stuga och såg morgonsolen höja sig över skogarne i öster "*ville ropa högt av fröjd*".

I många år har jag känt henne. Ingenting har kunnat nedslå detta tappra hjärta, ingenting nedstämma detta glättiga förhoppningsfulla sinne, ingenting förlama denna uthålliga muntra flit, icke makens, icke barnens sjukdomar, icke sönernas arbetslöshet, icke frosten som bränt potatisåkern, icke skyfallet som tröskat den växande säden på fältet, icke fattigdomen, icke skulderna, *ingenting!*

Men när jag nu återsåg henne var hon en annan. Hennes drag hade härjats, bleknat och det låg bottenlös sorg i den trötta blicken. Det hade stått i tidningen att en av hennes vuxna gossar, älsklingssonen, stulit och efterspanades av polisen.

Själva saken hade hon kunnat bära. Hon kände sin son. Han var ingen dålig människa. Han hade i hela sitt liv skött sig bra, alla hade tyckt om honom för hans glada sinne, och mot henne själv hade han alltid varit god, mycket god. Han måste ha blivit förledd. Att han råkat olyckligt ut kunde uthärdas, men skammen, skammen som följde med att det stått i tidningen, att alla kände till saken, hela hemsocknen, släktingarne i staden, vänner och bekanta, hur skulle *det* kunna bäras?

Det kom fasa i hennes blick — att inte våga sig utanför dörren, att inte kunna se folk i ögonen, att höra de andra sönerna klaga över att skammen häftar också vid *deras* namn —

— — —

Och åter framställer sig den gamla frågan *varför* historier av detta sorgliga slag skola upptagas av tidningarne, berättas ut över bygderna och bringa vanära över aktningsvärda hem, över rättrådiga föräldrar och syskon till stackars människor som råkat på avvägar. I detta fall gällde det en yngling med hittills oförvitligt uppförande som i desperation och utan att fullt inse gärningens brottsliga art tog sig själv rätt gent emot en slarvig och ogin arbetsgivare, som icke utbetalade förfallen lön utan prisgav ynglingen åt svält.

——::——

Hembiträdesfrågan.

Skärpt kontroll?

"Vid sökandet av en tjänst eller befattning, vilket det vara må", skriver en ärad insändare till oss", är man ju skyldig att framlägga ej endast kompetensintyg, utan ock präst- och läkarebetyg. Varför sättes sådant aldrig i fråga, då våra hembiträden söka platser?"

Uttalandet fäster ovillkorligen uppmärksamheten på en verklig och vid många tillfällen rätt ödesdiger brist i systemet vid anställandet av tjänarinnor. De tråkiga historier och erfarenheter, som allt oftare relateras från hemmen, utgöra endast en bekräftelse härpå. Och det är icke bara ett talesätt, ett "nervösa fruars" tacksamma kapitel, utan en ofrånkomlig och bister verklighet att tjänarinnefrågan är en av de svåraste och vanskligaste våra hem ha att lösa.

Om dessa blott hade att räkna med den verkliga utbildade och aktningsvärda hembiträdeskåren skulle detta arbetsfält sannolikt icke vara bekymmersammare än alla andra. Men vid sidan om dessa, huru många äro ej de icke alls utbildade och undermåliga existenser, som på mer eller mindre tillförlitliga papper förstå att skaffa sig tillträde till olika hem.

Det är framför allt dessa senare som påkalla en reform i anställningsvillkoren från husmödrarnas sida, vilken har till syfte att i största möjliga utsträckning skydda hemmen för mindre önskvärda element.

Denna reform kan icke genomföras på annat sätt än att kontrollen skärpes. En husmoders allra första angelägenhet vid anställandet av ny tjänarinna bör vara att hon förskaffar sig alla nödiga upplysningar om *vem* hon får i sitt hus. Detta utläses icke enbart ur betygen, som dels kunna vara fabricerade, dels missvisande, då alltför många husmödrar vid utskrivandet av desamma av sitt goda hjärta förledas att enbart ge erkännanden, som kunna vara den sökande till nytta, medan de förtiga mindre rekommenderande egenskaper.

Redan detta att ett betyg kan avfattas hur oklart och godtyckligt som helst är en stor brist. Här om någonsin vore det berättigat med ett fullständigt och helst för hela landet gemensamt betygsformulär, vilkas samtliga frågor av husmodern skulle besvaras efter bästa förstånd och övertygelse. Vidare borde å dessa betyg utsättas icke endast betygsinnehavarinnans namn, utan även hennes hemort och föräldrarnas namn. Ett samtidigt vid varje ny anställnings sökande uppvisat s. k. prästbetyg skulle styrka uppgifternas riktighet. Rörande insändarinnans fordran även på läkarebetyg, torde man däremot, med hänsyn till kostnaden, knappast kunna uppställa ett dylikt villkor annat än i undantagsfall, exempelvis vid anställande av barnsköterska e. d.

Redan med en sådan kontroll vore något vunnet. Det är de nu rådande förhållandena själva som framtvingat tanken på den, och som också förr eller senare skola nödvändiggöra dess genomförande. Hemmen kunna icke längre finna sig i detta osäkerhetstillstånd. Gång efter annan upplåtas nu deras dörrar reservationslöst för en helt eller relativt obekant person, vilken efter några dagars eller veckors orientering spårlöst försvinner, utan att efterlämna något annat än minnet av ett med tusentals andra delat namn. Och för detta klena utbyte, att under några dagar eller veckor ha fått vissa ålägganden slarvigt och håglöst utförda, ha vi, oavsett ekonomiska uppoffringar och förluster, införlivat en främling med vårt hem, släppt en sådan alldeles inpå livet på oss.

Det är uppenbart att det måste föreligga något fel i ett system, som kan utsätta hemmen för dylika risker. Till stor del är det att söka i den bristande kontrollen. Så länge det icke är klart och självfallet att en tjänst, som på det intimaste sammanhänger med det bästa, det käraste vi ha, vårt hem, vår familj och våra barn, fordrar lika klara och bestyrkta papper rörande den sökandes kompetens och oförvitlighet som varje annan befattning, kan missräkningar, risker och tråkigheter av ovan berörda slag icke undvikas. Husmodern bör veta *vem* och *vad* hon har att räkna med, det är frågan. Vill hon sedan på eget ansvar anställa den mindre kunniga, mindre välrekomenderade kraften blir det hennes ensak. Reformen avser icke att rigoröst utesluta någon från chansen till arbete och förkovran, men väl att ingiva somliga element en ofta rätt välbehövlig fruktan för efterräkningar om det tillåtnas gränser överskridas.

Tillsvidare får ju ovanstående endast betraktas som ett förslag, som härmed på direkt begäran blivit framlagt till våra läsarinnors, framför allt husmödrars övervägande. För intresserade med andra synpunkter eller nya inlägg i frågan står denna tidnings spalter öppna. Vi inse alla att något måste göras. Och att det i första hand beror på våra husmödrars intresse och klarblick för tidens krav om en reform i riktning mot större säkerhet skall kunna genomföras i denna för hemmen så utomordentligt viktiga fråga.

——::——

(Eftertryck förbjudes.)

Om fotbesvär.

Av *Professor PATRIK HAGLUND.*

Svenska Kvinnors Medborgarförbunds artikelserie

Foten, resp. fötterna utgöra grundstenen i vår upprätta hållnings stolta byggnad. Vår trevnad i livet och vår arbetsduglighet beror i ej ringa grad på fötternas duglighet att motsvara den stora mekaniska påfrestning, för vilken de under stående och gång äro utsatta. Och ifråga om tyngdkraftens påfrestning ha fötterna större uppgift än någon ovanför liggande del av den upprätta hållningens organ. Ej under, om de ibland strejka. En mängd besvär och olägenheter av alla slag, beroende på, att fötterna ej längre kunna på normalt sätt fylla sin funktionella uppgift, äro också synnerligen vanliga, och termerna "plattfot", "plattfotbesvär", "plattfotinlägg" och "plattfotkängor" m. fl. äro i var mans mun. Orsakerna till, att den ene eller vanligen bägge fötterna — dock ingalunda samtidigt — börja vålla besvär av funktionell typ, d. v. s. till en början uppträdande endast då foten vid stående och gång belastas, äro mångahanda — ibland påtagliga nog, ibland mycket svåra att upptäcka. I allmänhet har antingen påfrestningen genom ökad kroppsvikt, förändrad sysselsättning eller på annat sätt relativt hastigt blivit större, eller ock fotens styrka av en eller annan anledning blivit nedsatt, eller ock ha båda dessa omständigheter samtidigt gjort sig gällande. Besvären och den, om lämpliga åtgärder ej vidtagas, så småningom inträdande deformitetsbildningen begynna därför med förkärlek i de åldrar, då en påtaglig ökning av "belastningen" äger rum. Sålunda i barnaåren, då fötterna först skola börja bära kroppen, i lärlingsåldern, då det förra leklivet och stillasittandet på skolbänken utbytes mot i många yrken särdeles ansträngande, långvarigt stående och gående (t. ex. springpojkar och springflickor, smeds- och bagarelärlingar, kypare, sjuksköterskeelever etc.) samt i 40-åren, då kroppsvikten ofta ökas temligen hastigt. Bero besvären på nedsättning av fotens funktionsduglighet, kunna de uppträda i alla åldrar, då tillfälliga omständigheter, såsom olycksfall, sjukdomar i ben och leder m. m. tillfälligt eller definitivt nedsatt fotens duglighet.

Otaliga äro de hjälpmedel av olika slag, som med affärsreklamens alla hjälpmedel bjudas de fotlidande. En orientering över de vanliga fotbesvärens natur torde vara på sin plats ej minst därför, att felaktiga föreställningar om dessa åkommor och felaktiga hjälpmedel för deras botande äro vida vanligare än riktiga.

Språkets makt över tanken är stor, och sällan ha felaktiga termer bibragt oss en så grundoriktig föreställning om en åkommas verkliga natur, som termen "plattfot" och alla dess sammansättningar. Från skolan och genom iakttagelser å våra egna fötter känna vi, huru foten är en valvbyggnad med ett långsgående valv framtill uppdelat i fem bågar, en för varje mellanfotsben, samt att dessa bågvalvs förbindning framtill vid och bakom tålederna också bilda ett främre tvärvalv; vid jämn trampning vilar den normalt byggda foten huvudsakligen på tre partier av foten, hälens trampyta och trampytorna bakom stortå- och lilltålederna. På den ofördärvade foten äro dessa trampytor beklädda av en hud, alldeles olika den, som bekläder fotens obelastade ytor.

Termen plattfot ingiver nu föreställningen, att de vanliga besvär, som benämnas plattfots- eller hålfotsbesvär, benägenhet för plattfot o. s. v. huvudsakligen bero på en sänkning av fotvalvet. Så är ej förhållandet i vanliga fall, i alla händelser ej i initialstadierna av den otrevliga åkomman — *belastningsbesvären* eller *den funktionella insufficiensen* i fötterna, som den numera riktigare benämnes. Besvärens uppkomstsätt är ett helt annat.

Betraktar man bakifrån en stående person med bara fötter och underben och med fötterna paralellställda, får man en ganska klar föreställning om fotens mekaniska duglighet för sin uppgift. Vid riktig form och statik går Achillessenan i någorlunda rak linje med underbenets mittlinje, och hälarna synas tämligen paralella. I denna form erbjuda utan tvivel fötterna den största mekaniska bärförmågan. Så gynnsamma äro förhållandena emellertid på rätt få människor. I allmänhet finner man i stället, hur Achillessenorna kröka av utåt och huru hälarna luta mer eller mindre snett mot varandra. Insidornas fotknölar falla inåt mot varandra och yttre fotränderna visa tydlig tendens att lyftas från underlaget. Låter man personen nu föra ut fötterna i gymnastikställning, ökas snedheten — valgiteten — i fotledsystemet. I denna hos nästan alla människor förefintliga, ofta dock mycket ringa grad av valgitet i fot och fotled samt i benägenheten, at vid gång vända fotspetsarna något utåt, måhända i sin tur beroende på bruket av klackar, ligger roten och upphovet till den vanliga fotinsufficiensen. En ökad belastning av foten ökar denna valgitet och härav kan efterhand uppkomma besvär, vilka alla låta sig förklaras just genom denna ökade valgitet. Den fatala åkomman beror således vida mera på en ikullfällning av foten än på en avplattning av fotvalvet eller hålfoten. Som alltid vid funktionella besvär och deformitetsbildning inträda först muskulära besvär, i det att de muskler på framsidan av underbenet och djupt inne i vaden, vilka till en tid förhindra kullfällningen av foten, bliva överträttade och överansträngda; därefter uppträda besvär i ledförbindningarna på inre fotranden och först i sista hand även i själva fotvalvsbyggnadens förbindningar. Om den fortsatta utvecklingen ej kan häjdas, blir foten slutligen i viss mån "nedtrampad" d. v. s. allt mera fälld åt sidan; men ej ens nu är "plattfot" en träffande benämning på tillståndet. I höggradiga fall, inträder verklig deformitetsbildning, slutligen med betydliga benförändringar.

Botemedlet mot dessa besvär är i enlighet med det ovanstående således ingalunda att med den ena eller andra åtgärden söka höja fotvalvet, eller lyfta upp hålfoten, utan i st. att med lämpliga åtgärder ändra

Millioner paket DRICK FRIMÄRKS THÉ Säljes årligen

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

Inf. gen. Göteb. Tandl.-Sällskap.
Tandl. Lisa Andrén
Vasagatan 5 B, Tel. 10919.
10—2, 5—7; lördagar 10—2.

Tandläkare Anne-Marie Heijde
Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågningstid 1/2 2—1/2 3.
Andra tider efter överenskommelse.

Tandläkare KARIN THORLEIF
Kungsportsavenyen 29. Tel. 11789.
Vard. 1—2 el. efter överenskommelse.

fotens belastning, så att den trampar fullt jämt och sidofällningen omöjliggöres. För detta ändamål kan användas en ortopedisk specialkänga eller inlägg, det senare ofta i förening med någon liten ändring av den vanliga kängan. En specialkänga för denna åkomma — oriktigt benämnd "plattfotkänga" — kan göras mycket effektiv genom lämpligt formad botten, som verkar som ett sluttande plan, varigenom foten återföres till normal eller t. o. m. något överkorrigerad ställning; en sned klack, 1/2—3/4 cm. högre på insidan än på utsidan ökar denna effekt, varjämte en stark ytterkappa hindrar foten att "åka kälkbacke" på det sluttande planet och återtaga den sneda ställningen. Kängor äro emellertid dyrbara, och kan fabrikanten beteckna dem såsom "hygieniska", "fysiologiska" eller "ortopediska", bliva priserna som bekant svindlande. De flesta få därför nöja sig med enklare och billigare åtgärder; lyckligtvis kan specialkängans effekt åstadkommas med lösa inlägg, vilka kunna placeras som botten i varje känga, ja t. o. m. i någorlunda höga och stadiga lågskor. Av dylika inlägg — "hålfotsinlägg", "plattfotinlägg"! — finnas otaliga fabriksgjorda i handeln. Sällan av lämplig form befria de blott ett mycket litet antal av de fotlidande från besvären. Individuellt formade inlägg, gjorda efter sakkunnig läkares anvisning av en skicklig bandagist giva däremot i en mycket stor procent av fallen befrielse från besvären. I svåra fall, då felställningen ej motats i tid, kunna andra åtgärder såsom efter gipsavgjutning framställa inlägg, gipsningsterapi eller t. o. m. operationer vara nödvändiga. I allmännhet kräver åkomman råd av sakkunnig läkare, om ej ett enklaste och billigaste "köpinlägg" genast ger lindring. Däremot bör allmänheten på det allra kraftigaste varnas för en mängd oblyga geschäft, som just nu över hela världen florera, vilkas innehavare uppgiva sig som "fotspecialister" och uppgiva sig ha säskilt märkvärdiga inläggstyper m. m. Det enda, som är märkvärdigt, är en måttlös reklam och oblyga priser på de enklaste varor. De utpuffade inläggens felaktiga form eller de otjäntliga materialet eller ofta bäggedera annonsera genast för den sakkunnige bristen på sakkunskap hos dessa specialister. I allmänhet ha köpinläggen ett mycket stort principiellt fel, nämligen att de äro fjädrande, och den fotlidande tror det i allmänhet vara en fördel, att en fjädring i inlägget gör det mindre generande. För att verkligen bota insufficiensen bör inlägget vara av icke fjädrande material, så lätt som möjligt, såsom aluminium och legeringar därav; endast ett sådant kan, ofta på mycket kort tid, n. b. om det är av riktig form, befria den lidande från de svåraste besvär. De flesta köpinläggs form är felaktig, i det att de äro skålformiga i st. för plana eller nästan plana i tvärsnittet genom inläggets högsta välvning. Även det lösa inläggets effekt kan ökas med den sneda klacken, som utan större kostnader kunna appliceras på varje skotyg.

Förutom dessa vanligaste och alldeles typiska fotbesvär förekomma funktionella besvär av annan art. I tider, då modet fordrar höga klackar, äro således de främre fotbesvären, förorsakade av att de mellersta benen i främre tvärvalvet sjunka ned, särdeles vanliga och mycket plågsamma. Vid denna åkomma måste inläggens form väsentligt modifieras; här kan man tala om en verklig nedsänkning av ett valv. Vidare förekomma hälbesvär av flera olika slag, liksom även den snedställda stortån med ömma knölar med ömma knölar vid stortåleden, för att blott nämna de vanligaste arterna av fotbesvär. För alla dessa ej typiska besvär bör läkare, helst ortoped, sökas; det lönar sig i allmänhet ej att försöka med köpinlägg och reklamartiklar, då dessa besvär oftast fordra behandling av helt annan art.

PÄRLOR
JUVELER
i modern infattning fördelaktigast
hos
K. Anderson
Hovjuvelerare. Ö Hamng. 41.

Hemmets tidning
— är —
Göteborgs Aftonblad
Särskild, omväxlande avdelning för kvinnan och hemmet.
I varje nummer, värdefulla artiklar i olika frågor, berättelse, följetong, kåserier.
Pr kvartal 7.50 fritt hemburen.
Lösnummerpris 10 öre.

—:—

Renlighet har i vårt århundrade blivit ett behov hos en och var. Man äter hellre på en *ren* vaxduk än på en solkig vanlig bordduk. "Linopeters", Kungsportsplatsen 2, är specialist i vaxduk.

*

Lagen är vanmäktig, där seden är död.

V. Rydberg.

*

Endast den kan härska, som förstår att tjäna.

C. K. F. Molbeck.

—::—

Hängmattan.

Hösten har kommit tidigt. Nätterna äro frostigt kalla och dagarne ofta mulna. Sommargästerna ha flyttat tillbaka till staden och villorna stå med reglade dörrar och luckor för fönstren.

Men nu är dagen vacker och den lilla gläntan i skogen, där kantarellen brukar växa, ligger solbelyst.

Trädbeståndet här invid vägen, som smal och backig buktar sig uppför höjden, är inmängt med björk och rönn, men övergår strax intill i milsvid storskog av fur och gran.

Mellan ett par träd svajar något vitt för den friska vinden, som från trädtopparne dyker ner i den öppna gläntan — en bortglömd hängmatta!

Hela sommaren alltifrån den tidiga våren har man i parken till den stora villan på andra sidan vägen här inifrån skogen hört de svåra hostningarne av en mycket sjuk människa, en man. Ett hopplöst fall, har man sagt sig själv. Ett ungt liv som snart skall skördas av döden. Men som en lidelsefull protest mot denna tanke har en kvinnostämma höjt sig, en ljus, glad stämma med varma modiga, trosvissa, innerliga tonfall. Aldrig har den givit ängslan och oron rum.

Och kärleken har triumferat över sjukdom och död. Allt efter som de soliga varma dagarne gingo och barrskogens starka hälsogivande ångor fyllde luften blevo hostningarna allt mindre våldsamma, kommo de med allt längre mellanrum.

Mot sommarens slut hördes de icke mera endast två röster som samtalade, en man och en kvinna. Man hörde dem från gläntan men också från vägarne och stigarne. Då och då ett lyckligt pärlande skratt —

Och nu alltså hänger "sjuksängen" en smula trådsliten mellan träden, vajande för höststormen. Så obehövlig var den till sist, att man glömde bort att den fanns, låt den bli kvar här ute i skogen.

Crayon.

—::—

Selma Sjöbergs Damfrisering
Grundad 1881. Kungsgatan 63. Tel. 4717.
Specialitet: HÅRSKÖTSEL.
Champonering, Borstning, Behandling med violetta strålar, Friséring, Bobbing, Shingling, Brudklädsel, Barnklippning.
Omsorgsfull behandling. Billiga priser.

Främling.

Det var en av säsongens sista dagar vid den mondäna badorten!

I blåsdagens skarpa, blixtrande solsken sitter man ännu och njuter på sofforna i societetsparken. Ljusa dräkter exponera sin tadellösa elegans, turister med kikare på bröstet patrullera myndigt på utsiktspunkterna, trötta herrar njuta i strandstolarna semesterns sista bortflygande timmar.

För närvarande är det de som äga badorten. De ha bott där hela sommaren, varit dess lunga och puls, dess livsnerv. Och det ligger äganderätt i deras stolta blickar, deras spänstiga steg, deras självsvåldiga vila, deras skratt och prat, som tränger fram ur markisöverskuggade villor, från soltält och bersåer.

Men mitt i virvlet går en ensam man. Han tillhör tydligen icke de övriga. Hans steg äro långsamma och mållösa, hans blick på en gång sökande och bepansrad. Han tyckes veta att han är en främling här, att han ingen känner av dem som nu sitta och sola sig i parken därnere, att ingen bekant oförmodat skall träda mot honom genom trädgårdsgrindarna.

Det blixtrande solskenet klarlägger varje linje i hans ansikte. Det är ett karaktäristiskt, allvarligt ansikte med stora öppna drag, fårade men ädla. — Var skall man taga igen det där ansiktet? Det förefaller så märkvärdigt bekant. Man har sett det förut, många gånger, men var? Och plötsligt står hela mannen alldeles klar — hans namn — hans livsgärning — en politisk ledargärning av stor betydelse — på sin tid.

Ja, på sin tid! En tid så fjärran som hade den aldrig varit.

Och plötsligt stiger ett nytt minne upp med livs levande klarhet. Minnet av denna badort för längesedan. Det är icke längre det synliga man ser. Gatorna, parken, borden kring det stora badhotellet börja fyllas av andra gestalter, rörliga, leende, skrattande, pratande som i en stor livfull "tableau vivant". Vita, skära och eldröda parasoller skugga strålande sköna ögon och fina leende drag, mejslade intelligenta mansprofiler luta sig fram över borden, sända långa eller förstulna ögonkast mot de ljusa luftiga dräkternas mjuka rytmiska linjespel. Där vid ett bord sitter han, den store skådespelaren. Han har samma furstliga hållning som på scenen, och när han talar lyssnar hela sällskapet och alla borden runt omkring. Mitt emot honom har han, den kände politikern slagit sig ned, men blott för en kort stund. Han håller redan sin hand kring glaset för att dricka ur, han har icke tid, det ligger något av det stora värvets hårda viljeglans över hans karaktäristiska, allvarliga ansikte med dess öppna, ädla drag.

Hela tavlan ur det förgångna träder så tydligt fram. Men plötsligt brister den och fördunstar som en dimma.

Ur parken kommer ett sällskap unga damer. De gå med långa steg, racketen inklämd under armen och hatten i hand. Vinden lyfter deras risiga, korta hår, ögonen blicka kallt och illusionslöst ut i det blixtrande solskenet, halka ointresserat förbi den ensamme vandraren som hövligt gått ur vägen för att släppa flickraden förbi.

En sekund vilar hans sökande och bepansrade blick på dem och vändes sedan bort — hän mot den friskt svallande marinen därute.

Hans blick och steg fängslas oemotståndligt. Han står där som en främling på en obekant strand och drömmer, drömmer om det förgångna. I det nuvarande känner han ingen — och ingen känner honom.

Det smyger en trötthet genom hans leder. Det tonar vemodigt ur hans själ!

— Främling — främling — främling.

—e.

—::—

Varen Svenske!
Sedan de Svenska skofabrikerna börjat förse skodonen med gummiklackar hava vi tillverkat en speciell klack för dessa.
Denna klack, som med ett prydligt, elegant yttre, förenar ringa vikt och enastående slitstyrka, säljes under benämningen
Elgklack
och har å slitytan jämte namnet *Viskafors* ett elghuvud i relief.
Köp uteslutande skodon med denna klack, som överträffar alla andra i slitstyrka.
Å ett Svenskt skofabrikat kräves *Svensk* klack.
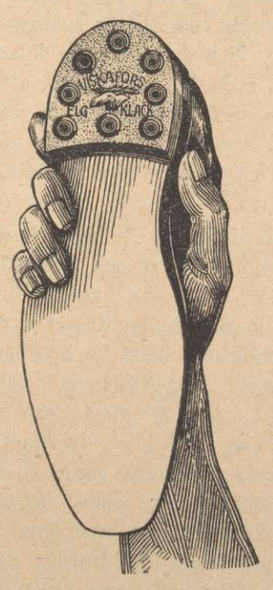

SKANDINAVISKA GUMMIAKTIEBOLAGET,
VISKAFORS
Krantz

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
för alltid på lager alla
VISKAFORS
fabrikat till fabrikspriser.

Brand- och Livförsäkrings-Aktiebolaget
SVEA
Göteborg.

Prima Getskinn
Höstens Nyheter.
Förtjusande eleganta och praktiska portmonäväskor.
Speciellt i getskinn och lack.
JOHN A. GAHM
Korsgatan 12 - Göteborg.

Förlovar
eller
Gifter
Ni Eder, så annonsera det i
GÖTEBORGS MORGONPOST
Alla Edra vänner, läsa den tidningen.
Läst i varje bildat hem i västra Sverige.

MERKUR-TVÅLEN
är oöverträffad för tvätt af finare tyger med ömtåliga färger.

Ett förslag.

Apropå en artikel i Kvinnornas Tidning.

"Hur de döva och lomhörda hjälpas" kallas en artikel, införd i nummer 23 av av denna tidning innevarande år, och den har givit anledning till följande rader.

I artikeln meddelas bland annat, att de blinda "haft förstånd att sluta sig tillsammans i en livskraftig förening, varigenom de vunnit många fördelar". Och vidare heter det: "Men de döva, de som ingenting höra och lomhörda, vad har man gjort för dem och vad ha de själva gjort för att förbättra sin ställning?"

Ja, *vad ha de döva och lomhörda själva gjort för att förbättra sin ställning?* Ingenting, så vitt man vet.

Och dock borde mycket kunna göras, men de döva ha så oändligt mycket svårare än de blinda att väcka sina medmänniskors intresse — något som ju också påpekas i ovannämnda artikel. Den blinde är så beklagansvärd, men den döve — ja, han är närmast löjlig. För skämtpressen är han ett gouterat objekt, för teater och bio likaså. Huru mycket tyngre gör människorna inte därigenom den redan förut så tunga börda den döve har att bära.

Att den blinde "har svårare att förtjäna sitt bröd än den döve" — såsom uppgives i nämnda artikel — betvivlas eller, rättare sagt, bestrides. Visserligen borde det vara ofantligt mycket lättare för en döv än för en blind att skaffa sig sitt levebröd, men erfarenheten visar motsatsen. I värsta fall skaffar den blinde sig med lätthet sitt uppehälle genom tiggeri! Nyligen syntes på ett torg en blind gosse, som läste högt ur en bibel med blindskrift, och det formligen regnade ned slantar i en skål, som hans sällskap — en äldre kvinna — sträckte mot de talrikt församlade åhörarna. Tänk, om en döv person försökte något liknande! Han skulle bli utskrattad! När man kan *se* — då går det ingen nöd på en. Tänk, om man var blind — det var svårt, det. — Vilken döv känner ej till det talet?

Personer, som först vid äldre år blivit döva resp. lomhörda och sakna utbildning i yrke, varest deras dövhet resp. svaga hörsel är dem till minsta möjliga hinder — sådana personer ha i regel ytterligt svårt att skaffa sig levebrödet. Men de ha ju icke blott rättighet utan även *skyldighet* att leva — — —

Utsikten till arbetsförtjänst skulle sannolikt bli större, om det funnes en sammanslutning, vars *huvudsakliga* mål vore att skaffa arbete åt dessa vanlottade, en sammanslutning, som upprättade en arbetsbyrå med filialer något varstädes i landet. Det finns ju tyvärr gott om döva, fler än man skulle tro, ty de döva göra så föga väsen av sig.

Enligt signaturens mening borde en sådan byrå ha karaktär av ett läse- och samlingsställe, där de döva och lomhörda kunde av tillgängliga listor eller dylikt göra sig underrättade om, huruvida något arbete funnes att få. För den döve, som är så skygg och har så svårt att samtalsvis skaffa sig upplysningar, vore det säkert en lisa att på ett dylikt sätt kunna göra sig underrättad i berörda avseende.

Men trots att de döva och lomhörda ju på ofantligt många områden — såsom i hushåll, på kontor etc. — kunna prestera vissa arbeten fullt likvärdiga normalt *hörande*, *torde* det emellertid vara nödvändigt — för att icke säga skäligt — att de arbetade efter en lägre taxa, detta som kompensation för det besvär arbetsgivaren underkastar sig genom att ha sådana personer — stadigvarande eller tillfälligt — i sin tjänst.

Likaledes torde det vara nödvändigt, att en sådan sammanslutning sköttes fullt affärsmässigt — icke minst genom trägen annonsering, så att dess tillvaro grundligt ginge in i allmänhetens medvetande.

Var finnas de döva och lomhörda, som vilja vara med om att bilda en sådan förening?

Lomhörd.

—::—

Här och Där.

Det har visat sig att högstämningen och köplusten under Barnens dag år efter år utbrukats till förmån för vissa privatgeschäft. I år gällde det försäljningen av vippor o. trumpeter. Allmänheten köpte friskt i tro att därmed gynna Barnens dag.

Man funderar nu på utvägen att för kommande Barnens dagar hindra dylikt smart geschäftsmakeri. Lät sig icke saken enklast och fredligast arrangeras genom att B. D. kommittén i god tid genom tidningarna utförligt underrättade allmänheten om vad den kommer att försälja. Då kunde icke gärna några missförstånd uppstå. Så grundligt som folk i våra dagar läsa tidningarna.

*

Just nu när det så ofta försäkras att kyrkorna spelat ut sin roll i samfundslivet kommer som en kraftig dementi ett meddelande från Köpenhamn, att man där under innevarande månad inviger eller lägger grundstenen till *fem nya kyrkor*.

—::—

Offentliga nöjen.

Stora Teatern.

Varje afton kl. 8:

SISTA VALSEN.

Operett i 3 akter av Oscar Straus.

Lorensbergsteatern.

I kväll kl. 8:

Premier

EN ROMANTISK UNG DAM.

Komedi i 3 akter av Martinez Sierra.

Lilla Teatern.

Varje afton kl. 8.

DEN STACKARS HERMAN

Obs. Endast en kort tid kvar!

Bilj. kl. 12—2 och efter kl. 6. Tel. 7760.

Veckan 14/9—20/9

PALLADIUM och **RIALTO**

Varje afton kl. 7 o. 9

VICTOR SJÖSTRÖMS Mästerfilm

"Han som får örfilarna"

med LON CHANEY,

Norma Shearer o. John Gilbert i huvudrollerna.

Barnförbjudet.

Teater.

Teatersäsongen har börjat!

I fredags slog *Stora Teatern* upp sina portar för Oscar Straus' operett *Sista valsen*, vars huvudroll anförtrotts åt en nyengagerad kvinnlig kraft, Inez Köhler. Av övrigt nytt från denna scen må nämnas att chefsskapet för spelåret lagts i hr Carl Barcklinds händer, att vid sidan om hr Tullio Voghera, en ny kapellmästare engagerats, nämligen hr. Olav Kielland från Norge samt att biljettpriset på de sista fyra parkettraderna sänkts till 4 kronor.

I dag, söndag, går *Lorensbergsteaterns* ridå i höjden för Martinez Sierras komedi *En romantisk ung dam* med den unga begåvade skådespelerskan fröken Elsa Carlsson i titelrollen.

Lilla teatern, som i dagarna firat 50-gångersjubileum med "Den stackars Herman" förbereder premiären av sitt nya program *Dubbelexponering*, vars blotta titel och tidigare framgång i Stockholm bådar gott för publiken.

Slutligen erinras om *Betty Nansen*-turnén som den 28 september inträffar i Göteborg. Programmet blir Ibsens *Gengångare*, som med den berömda danska skådespelerskan i huvudrollen bör bli ett evenemang som drar fulla hus.

——::——

Biograferna.

Palladium och *Rialto* ha för den kommande veckan på sitt program en attraktion, som helt säkert skall tillförsäkra fulla hus. Det är ingenting mindre än en ny Victor Sjöström-film *"Han som får örfilarne"*, vilken här bjudes publiken. Vem minnes icke med förtjusning de tidigare filmskapelserna av denna eminenta kraft. Den som nu föreligger lär t. o. m. överglänsa dem!

Slopa kaffet och drick

CAP KAKAO

i originalförpackningar å 100 gr. a 500 gr. är tillverkad av bästa fullmogna kakaobönor utan tillsats av varken kanel vanilj eller kemikalier. Den som smakat CAP KAKAO dricker den sedan dagligen.

Boken.

Birgit som hårfrisörska och uppasserska. (Wahlström & Widstrands förlag).

Egentligen är det en starkt lovordande recension i en av våra tidskrifter, som fäst särskild uppmärksamhet vid denna bok. Titeln låter ju annars inte mycket lockande och frestar icke till några extra ansträngningar för att komma i besittning av arbetet.

När man inte desto mindre gjort dem, eggad av högt uppblåsta förhoppningar att nu äntligen — äntligen sammanträffa med en verkligt utvald bland de många kallade, blir missräkningen kännbar. Man erfar häpnad — icke den häpnad av beundran, varmed recensenten i fråga lade bort boken, utan en förvåningens häpnad över vad han funnit i densamma som kunnat förleda honom till att på ett utomordentligt i ögonen fallande sätt höja detta rätt anspråkslösa arbete till skyarna och dymedelst begagna det som en slungsten mot våra kvinnliga yrkesförfattare.

Det är tydligen en älsklingstanke hos recensenten att den anonyma författarinnan Birgit är en ung och olärd flicka, som på grund av någon medfödd gudagåva blir den första som lyckats i en genre, där alla andra misslyckats. Lovorden äro superlativa och skulle hedra ett mästerverk.

Efter genomläsandet av boken har man svårt att fatta efter vilken måttstock bedömandet skett. För att åstadkomma det litterärt värdefulla verket har man hittills trott att det fordras krafter av helt andra mått, en intelligens av vida större överlägsenhet och behärskning av stoffet än den anonyma hårfrisörskan och servitrisen Birgit förfogar över.

Men om man bortser från alla de förhandsförhoppningar, en alltför välvillig kritiker bestått, och fördomsfritt betraktar boken som vad den är: en rad rutschiga stämnings- och verklighetsbilder från de många orter förf. under sitt kringflackande liv besökt, skall man oförbehållsamt kunna erkänna en viss rutin i rutschen. Bild efter bild drar förbi, namn, figurer, stamlokus, landskap — allt fångat i flykten men sammanhangslöst som bilderna på en mängd olika snapshots i ett amatöralbum. Den röda tråden i det hela är förf:n själv, men ej heller om henne får läsaren veta något varpå han skulle känna igen eller särskilja henne från tusentals andra unga serveringsflickor, om vilka han heller ingenting vet. Hon har "pärltänder", ett gott hjärta och ett fördomsfritt sinnelag — tre goda ting som i all sin förträfflighet icke räcka till att levandegöra en människa. Vad som försiggår i hennes inre, medan hon klatschigt och direkt skildrar händelserna runt omkring, får läsaren icke veta. Över huvud förefaller det som om detta liv, hon är dömd till, ej i grund och botten rör henne. Hon håller sig vid sidan av — är kanske ändå till sist en kollega till Pigan bland pigor, som går med en lönlig anteckningsbok i fickan och medvetandet om oberoendet av alltsammans i bakhåll.

Att författarinnan under sådana förhållanden vunnit vissa erfarenheter inom ett par kvinnliga yrkesgrenar är obestridligt. Men har allmänheten så stort intresse av dem? Därtill har hon för mycket speglat endast ytan. På djupet går hon aldrig. Det kan löpa något väsentligt också genom en krog. Men det har unga fröken Birgit icke sett. Hon är bara en ung, glad och god flicka med huvud, som berättar vad hon sett och hört — många damers huvuden och många korkars pang — eller, vad troligare är, en smart yrkesjournalist, som det intresserat att göra vissa erfarenheter och som därvid av livet åtminstone lärt att taga 10 procent för besväret.

—e.

——::——

Eftermäle.

Den gamla grannfrun, som äger gården här intill och som också med hjälp av sina barn brukar den, kom med en stor presentkorg av de grannaste rotfrukter, driven av den lust som ännu finns hos landsbygdens folk att dela med sig av jordens håvor.

Med lysande ögon talade hon om denna sommar, så underbart givmild, om önskevädret som rått, om trädgårdens rika avkastning, om det doftande höet och den gyllene säden som fyllde ladan från golv till tak och om potatisen som lovade en skörd bättre än i mannaminne.

Man kunde avläsa detta fromma ansikte, denna stora allvarliga blick ett undrande, ödmjukt erkännande att det här var fråga om *mer* än en rättmätig ersättning för nedlagt arbete, om en oförskyllt mottagen stor *gåva*, som krävde tacksamhet.

Och det kom för mig något av det skönaste Emerson skrivit om naturen, en lovsång, som även den gångna sommaren skulle förtjänt.

"Under denna strålande sommar har det varit en vällust att leva och andas. Gräset gror, knopparne spricka ut, ängen är betäckt av blommor, som lysa i eld och guld. Luften är fylld av fåglar och ångor av doften från gran, gileadbalsam och nyslaget hö. Natten väcker med sin välkomna skugga ingen dysterhet i sinnet. I det genomskinliga mörkret gjuta stjärnorna sina andelika strålar. Människan därunder liknar ett litet barn och det väldiga klot, hon trampar, en leksak. Världen dyker ned i nattens svala flod för att sedan med friska ögon åter möta gryningens skimrande färgspel. Aldrig har naturens mysterium haft en lyckligare tolk. Säd och vin ha frikostigt utdelats åt alla varelser, och den aldrig brutna tystnad, varunder från tidens begynnelse alla dessa håvor utdelats, har ej lämnat ett enda förklarande ord. Man måste vörda fullkomligheten i denna värld, med vilken våra sinnen samtala. Hur vid, hur rik är den ej! Hur vädjar ej varje gåva, den skänker, till människornas förmåga!"

— — —

Finna icke dessa ord genljud i varje hjärta.

E. S.

——::——

Vår moderna tid har behov av hygien. Vaxduk på hyllorna gör samma tjänst som linoleum på golven. Rengöringen blir en barnlek. "Linopeters", Kungsportsplatsen 2, för e't stort lager av dessa artiklar.

*

Det går med ideella uppgifter på det sättet, att den som löser en, alltid får två kvar.

R. Nielsen.

——::——

Dagens bud.

I de dagarna hade hösten kommit. Jag såg det bäst, när jag på min vandring kom ut på landet och hamnade på en liten gård, där jag av hjärtat trivs. Efter några dygn av regn och rusk hade äntligen enformigheten i de grå dagarnas kedja brutits. En ljus, blå länk flätades in: en dag, som gav all höstens höga klarhet och stilla ro. Staden blev mig ledsam, landet lockade. Där var ock allt annorlunda. Här kunde man befriande andas ut, här sjöng blodet ungdomsfriskt i ådrorna. Inför livets tusenfaldiga goda dog all oro, all ångest.

O, denna höststilla klarhet över en natur, som ännu i undergången skimrar i gyllene färger! Nej, det är icke döden, som hungrigt nalkas, det är endast vilans barmhärtiga dygn som komma. Jorden är trött, men en gång skall den åter vara beredd att vakna och giva.

Människor, som dö efter ett gott och helhjärtat liv, kunna också i dödstunden få sitt anlete smekt av ett förklarat skimmer. Kanske kan man se det blott genom tårskymda ögon, men var viss: det finns där och detta av helt annan grund än blott tillfällighetens. Sådana människor giva ännu ut ur sina gravar. Deras själars vingsus kunna, när det blir riktigt stilla omkring oss, fylla rymden över oss med en välbekant hälsning. Vi vänta ingen, men huru nära kan icke allt, som hörde samman med en sådan för evigt gangen människa, vara oss då!

Jag vet, vilken gåva, vi äga i vissheten om att ej vara isolerade i tillvaron. Hur mycket som än ibland kan tyckas vara ägnat att kullkasta en sådan tro, skall det dock för alla tider stå fast, att vi vinna den allt starkare till vår ägodel för vart och ett av de "trots allt", som vi lidande kämpa oss förbi och över. När man själv en gång har nått till ro i ens egen inbrytande höst, skall det på samma vägar, där man själv har jublat i glädje och gråtit i ve, vandra människor, som åter stava sig ett stycke genom livets underbara saga. De skola le, de skola klaga precis som jag gjorde det — ack, huru ofta av samma anledning! Människor och släkten komma och virvla bort. Människan är. Nyttar det, djupt sett, mycket till att plåga sig med allsköns tankejakt och grubbel över utveckling och slikt? Att leva sitt liv i ett oroligt jagande efter lyckan, ett jagande, som kanske till sist blir sitt eget ändamål, det är för vissa ett lika dumt som oklokt sätt att leva. Livets goda och stora hemligheter kommer aldrig den på spåren, vilken gör sig själv till huvudperson vid livets bord i aldrig tystad ängslan för att inte få den bästa av läckerheterna där. Stundom vinner man mer genom att giva än genom att taga. De som övervunno sig själva och lärde sig givandets konst kunna vittna därom. Sorgens skuggor skola för den rätt seende icke bli honom övermäktiga. Men sorgen kan fördjupa hans glädje.

Jag har haft mitt eget dumma sätt. När mitt hjärta var oroligt, irrade jag vilse i min iver efter frid. I stället för att lugnt och troget söka, där jag först borde ha sökt, nosade jag beskäftigt på snart sagt allt, som kom i min väg. Det gav ingalunda mitt hjärta ro. Vem har sagt, att jag hade rätt att begära det?

När man går vilse i skogen, kan det hända, sägs det, att man efter en cirkelgång kommer åter till utgångspunkten. Man var färdig att digna av trötthet, blott vilan vid målet sökte man — ack, huru glad blir man ej nu, när man kommit in på kända stigar igen. Här är man hemma, här är till och med trädens sus välbekant och meningsfullt.

Jag är ingalunda hemma än, men stundom i de stilla stundernas ro är det som jag vilade i trösten, att jag trots allt är på väg mot det, som jag söker. Åren skövla mycket, det är sant, men det är som det skall vara. Även den, som tror sig svårast plundrad, skall dock finna även vinstposter på kontot. Det gällde blott att se. Ur ruinen stiger ofta oväntat en ny Fågel Fenix upp, vilkens vingslag fylla rymden med löftesrikt sus. Och det tar vår längtan med sig, och i den drömmen födes vår tro på nytt. Där växer vår andes kraft.

Närmare moder jordens hjärta kom ingen än den, som gick inpå livet genom arbetet. Att däremot njuta livet blott i estetiserande, det är detsamma som att inte se skogen för bara träd. Vid pliktens väg dofta dock till sist glädjens ädlaste blommor. Den är allt annat än tung för den rätt självdisciplinerade.. Vill man bestrida det påståendet i dag kanhända skall man — tro mig! — bejaka det i morgon eller om ett år.

När jag denna höstdag kom ut på landet och såg dessa människor, som helt tycktes gå upp i sitt tunga arbete, var det mig, som stode de närmare förklaringen av livets hemlighet och mening än den, som medvetet sökte den i tungt grubbel.

Vårt liv är blott ett dagsverk, för vilket lönen en gång skall hämtas. Dag följer på dag — till en tid. Men huru länge — inte behöver det oroa oss?

Det föresvävar mig, att någon sagt: kvällen är dagens domare. Sökte man blott vara trogen i sin lilla dagliga gärning tror jag, man går lugn och trygg, när kvällen kommer, till sitt viloläger. Det finns ingen annan kungsväg till lyckan än genom arbetet. Men den lycka, som så vinnes, övergår sinnesrusets lustlycka lika mycket som himelens väldiga ljus i skönhet övergår de gnistrande båglampornas i storstäderna. Låt oss hejda oss i virveln och besinna detta! Ack, låt oss övergiva all pessimism och fruktan och ge-

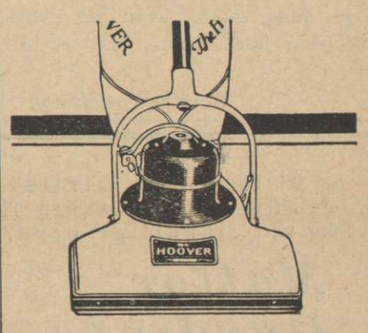

HOOVER

Den piskar, medan den sopar medan den suger.

Det Kostar ingenting

att ringa oss för att få en matta gratis rengjord med en Hoover. Vi önska endast att Ni är personligen närvarande och tar del av vad Hoovermannen har att säga om mattans vård och rengöring.

A.-B.

Ferd. Lundquist & Co.

Hoover-avd. Tel. 4614.

Vila och Rekreation

Hindåshemmet

f. d. Björkmans Kuranstalt.

Berömt för komfort, lugn, hemtrevnad och gott bord — 25 vackra rum. — Salonger med piano. Stort bibliotek — Biljard — Radio — Elegant badavdeln. m. vanl. och medic. bad samt ljusbehandling — Exam. sjuksköterska — Helpension 7 à 8 kr. pr dag. Telefon Hindås 12.

Allahs vilja.

Av *KATHLYN RHODES.*

Översatt av *Sigyn Frydén.*

3

(Eftertryck ej tillåtet). Med ensamrätt för Sverige.

Du vet ju, vad slags flicka hon är, inte den där sorten, som flirtar ogenerat utan urskiljning och delar ut kyssar till höger och vänster, som det faller henne in! Å, vi har ju massor av det slaget på båtarna naturligtvis, men hon hör inte till dem. Och hon måste ha sett, att jag menade det — —

— Du — du menade det? Doktorn slog upp sina blågrå ögon med en frågande blick. Hör nu, Cheyne, jag är rädd, att jag inte förstår. Än den där andra flickan då? Du har väl inte brutit med henne eller hur? Hur kunde du då mena — —

— Jag har visst inte brutit med henne! Cheyne hade upptäckt en lös guldknapp i sin uniform, och han slet i den med sina kraftiga fingrar för att rycka loss den. Det är just däri det ligger, Lassen. Gud vet, att jag är beredd att gifta mig med Poppy Fanshawe, så snart hon lyfter sitt lillfinger, men saken är den, att hon vill inte lyfta det. Hör på, vi har varit förlovade i åtta år — sen hon var sexton och jag tjugofyra. Och de här långa förlovningarna gör kol på en karl, Lassen. Det är faktum.

Doktorns milda röst hade ett lugnande inflytande.

— Nå ja, det ligger sanning i vad du säger, Cheyne. Men ändå — varför vill inte fröken Fanshawe gifta sig med dig? Hon kan inte ha något emot ditt yrke. Hon visste att du var sjöman, när hon förlovade sig med dig. Kan du inte fara och hälsa på henne, när du kommer hem, och förmå henne att bestämma sig.

— Nej. Cheyne satt med böjt huvud, under det han alltjämt bråkade med knappen. Saken är den, att hon är i Indien, och roar sig tappert med sin syster, lady Leqard, och hon kommer inte hem på några veckor. Jag bad henne komma ner till Aden och resa med oss hem, men hon sade nej.

— Men — Lassen tvekade — hör nu, gamle gosse, du är väl säker på att hon — ännu bryr sig om dig? Det är väl ingen annan? Tror du, det är det, som ligger i vägen?

— Nej. Knappen trotsade alla hans ansträngningar, och han lyfte på huvudet till sist. Det är inte det. Hon är mig trogen i sitt hjärta, det är jag säker om, men hon tycker om nöjen och munterhet, förmodar jag, och sätter sig inte in i, hur prövande det är för en man att vara i en sådan belägenhet.

— Nå, om hon nu tycker om att roa sig lite emellanåt, varför kan inte du också få —. Cheyne avbröt honom hastigt med en avvärjande rörelse.

— Det är inte däri det ligger. Tror du inte, att jag gärna är med om ett litet nöje själv emellanåt? Det måtte du väl veta, Lassen. Om en flicka visar mig, att hon vill, att jag ska flirta med henne — och vi båda äro fullt medvetna om att det bara är flirt — så säger jag inte nej. Det roar henne — nå ja, mig med, om du vill — och det är ingen skada skedd. Men i det här fallet — han reste sig och gick fram till den andre — så var det bovaktigt. Hon är inte av den sorten, och jag *flirtade* inte heller. Från första stunden jag såg henne, då hon gick ombord i Melbourne, tyckte jag om henne — hennes utseende, förmodar jag. Och så en dag upptäckte vi, att vi hade gemensamma vänner, och började säga några flera ord till varandra, än som var alldeles nödvändigt. På det stora hela är det ju inte mycket tillfälle till att tala med passagerarne, och det är kanske bra, som det är. I regel har jag varit fullkomligt belåten med statuterna. Men med henne var det en annan sak. Jag har varit arg varenda dag över bristen på möjligheter och att nödgas se henne skratta och prata med vilken idiot som hälst, under det jag måste gå och sköta mitt arbete som en dövstum åsna. Och nu i kväll — nå, jag tappade huvudet. Det är allt, vad jag kan säga.

Lassen funderade ett ögonblick.

— Apropå, den andra avbröt han hans funderingar — misstänkte hon någonting på grund av Perkins fånigheter? Frågade hon dig något, sen jag var gången?

— Ja, svarade Lassen, och för en sekund undrade han, om han gjort rätt. Hon frågade mig vem "Poppy" var. Och jag talade om för henne — —

— Du sa — —

— Jag sa, att det var namnet på den flickan, som du är förlovad med. Jag menade väl, gamle vän, det låg en avbön i tonen — och du förstår ju, att hon lätt skulle kunnat få reda på det. Perkins kunde t. o. m. gett sig *den* på att underrätta henne om det.

— Du gjorde rätt, Lassen. Cheyne lade handen på den andres axel. Hon måste ju få veta det eller åtminstone gissa sig till det, och det var bättre, att du sa det till henne. Men — han suckade tungt — vad hon måtte tycka jag är för en bracka! Kvinnorna ha en förunderlig självbehärskning, Lassen. De kunna bli från sina sinnen av förskräckelse för en råtta, men då det är något viktigt, som står på spel, så är de kalla som is. Och vi — nå ja, det är många män, som gjort sitt liv till ett helvete, för att de tappat huvudet i det kritiska ögonblicket.

Han tog bort sin hand och ryckte på axlarne.

— Nå, det är över nu. Det tjänar ingenting till att dryfta den saken vidare. Jag ska gå nu, och du kryper väl till kojs, kan jag tro. Jaså, du skriver brev. Till din flamma förstås.

— Nej. Det är verkligen till min mor.

Ah! Hur står det till med fru Lassen?

— Mycket bra, tack! Ivrig att få veta, om jag inte fått nog av mitt kringirrande liv och är färdig att slå mig ner på landbacken.

— Och är du det?

— Nej, det tror jag aldrig jag kommer att bli. Han skrattade. Jaså, du går nu? God natt.

Det var en strålande vacker morgon, då Magnolia långsamt ångade in i Marseilles hamn. Det stora guldkorset på Notre Dame de la Garde glittrade i solljuset, och ka-

A. LUNDBLADS BEGRAVNINGSBYRÅ

KUNGSGATAN 12
TEL. 11045, 776, ankn. bost.
Ombesörjer pietetsfullt hela begravningar

Haglund & Svensson
Kapp- och Pälsvaruaffär
Etabl. 1871.
Vallgatan 28. Telefon 1330

Nyheter för hösten inkomna.
Stilfulla modeller. Moderna pälsvaror.
Beställning å Pälskappor emottages.

ÅNGBAGERI A.B.
ROSENLUNDS
BRÖD

Glöm ej
att ni hos **A. MAGNUSSON**, Bazar Alliance 55, gör de fördelaktigaste inköp av **konserver** och **rökt lax** m. m.
Vid inköp av minst 6 askar sillinläggningar lemnas 10 % rabatt. — För prima varor garanteras. TEL. 4570.
Ingång till butiken närmast från Bazargatan.

Smålandskräftor
bäst och billigast hos
Hansson & Silfverstrand
Bazargatan 8. — Tel. 9580, 15380

Tilldragande är alltid
ett friskt utseende! Bevaras bäst genom dagligt bruk av den balsamiska och välgörande YvY-tvålen.
Pris 1 krona.
A.-B. YvY-Fabriken, Ystad.

nom en sådan seger nå tron att det ej i ringa grad står oss människor fritt att själva välja oss vårt öde genom att själva skapa det! Vid vår levnads slut skola vi förstå, att skörden till sist mognade så som vi sådde den. Men då skola vi ock tvingas att se, att det icke var nog med att vi *ville* det goda, utan att det gäller, i vad mån vi sökt *göra* det.

Arbetet väntar på alla det dagliga livets fronter — pliktbud kalla och mana. Att hon förstår detta, kan människan i handling visa både "med handen på plogen och med slagan på logen och med tankens kraft vid sitt arbetsbord". Det materiella goda, som härigenom utvinnes, är icke allt. Hur otidsenligt det än kan förefalla mången, är dock det väsentliga det, att vi på så sätt tillkämpa oss vissheten att efter förmåga ärliga ha sökt fylla den plats, varpå, vi ställts. Skulle icke en sådan tro hjälpa genom livet in i döden. Vetskapen om att vara livets ödmjuka — och ringa — tjänare skall förhindra oss att falla för frestelsen till fariseiskt tänkesätt och frälsa oss från andligt övermod och självgodhet.

Med varje dag, som rinner ut i sanden, minskas vår livslängd. Ack, huru svårt skall det icke bli att lämna denna vackra jord! Men vårt hjärta skall hava ro, om vi blott få kraft att lyssna till budet att tjäna livet — detta bud som innerst bor i varje dags gåva. Kan jag detta, skall mig intet fattas. Då är allt gott.

Torsten Cederberg.

Insändarnes spalt.

—::—

"Bärtorget."

Härmed riktas en enträgen vädjan till våra myndigheter att snarast möjligt vidtaga åtgärder för att utbyta den nuvarande platsen för bärförsäljning vid kajen framför Gamla Sahlgrenska sjukhuset mot en annan och lämpligare. Det är nämligen svårt att betrakta detta arrangemang att förlägga bärförsäljningen till en av stadens livligast trafikerade gatuleder såsom något annat än ett tillfälligt, men därför icke mindre olämpligt provisorium. Oavsett obehaget och risken för kunderna att nödgas stå så gott som mitt i vägen för körtrafiken och avsluta sina köp, är det hela i högsta grad ohygieniskt och oaptitligt.

Vad det betyder att gatans av allsköns orenlighet sammansatta damm oavbrutet virvlar upp i bärlådorna av de förbipasserande åkdonen, förstås utan ord. Gällde det andra och mindre ömtåliga livsmedel än bär, vilka man efter hemforslingen grundligt kunde tvätta och rengöra, vore icke saken så kritisk. Men hur skall man grundligt kunna rengöra ett av millioner dammpartiklar och baciller förorenat lingon- eller blåbärsparti, i vars fina, stundom öppna kött dessa partiklar och baciller redan hunnit äta sig in. Än hopplösare ställer det sig med björnbären, som just nu äro aktuella, och från vilkas redan kanske saftade massa främmande ämnen icke effektivt låta avlägsna sig ens om bären fullständigt söndertvättas.

När man tänker på det rena fasta lingonet, sådant man erhåller det ute i markerna och sedan ser de tillsölade, förorenade partier, som salubjudes förstår man att något är på tok med vår bärhandtering. — Varför skola vi överhuvud få en god svensk vara oss erbjuden i så undermåligt skick? Mn även om vi måste finna oss i att lingonens halt, på grund av alltför lång upplagring i spekulationssyfte eller av andra skäl, är sämre än den borde vara, kunna vi icke godtaga att varan, till följd av olämpligt arrangemang, dessutom också är mera förorenat än som behövdes.

Visserligen torde det icke vara så lätt för staden att anvisa lämpliga platser för den tillfälliga bärförsäljningen, men en olämpligare än den nuvarande torde näppeligen finnas. Och saken är av så stor vikt att en ändring ofördröjligen måste göras.

Hur skulle det vara med den rymliga och för körtrafik tämligen skyddade platsen vid Pustervik? Kunde icke någon del därav under bärtiden apteras till bärtorg, och hela platsen i övrigt göras något mera tilltalande utav än vad den nu är — en upplagringsplats för sandhögar och annan skräpande materiel?

Husmor.

—::—

Vår tidning

flyttar sin redaktion och expedition till nya lokaler den 20 sept., nämligen till Götabergsgatan 2, hörnet av Parkgatan.

—::—

HÄR OCH DÄR.

Någon i ett sällskap anmärkte på att de bättre situerade icke längre i likhet med äldre generationer utöva någon välgörenhet.

Denna uppfattning beror på en felsyn. De gåvor man förr i tiden frivilligt gav till de fattiga återfinnas i våra dagar — på skattsedeln. En betydande del av skatterna komma icke blott de verkligt fattiga till godo som understöd eller försörjning utan även de mindre inkomsttagarne i form av fri skolundervisning åt barnen, gratismåltider i skolorna, bidrag till sjukkassor och en massa andra saker.

Vad våra förfäder gåvo till de fattiga var endast en bråkdel av vad skattedragaren av i dag utbetalar till dem. Våra förfäder välsignades för sitt goda hjärta och sin givmildhet. Ingen hjälpmottagande i våra dagar ägnar skattedragaren en tacksam tanke. Man tackar i stället "partiet", "ledningen".

—::—

Orientaliska mattor.

Vi bringa i åtanke den rika och utomordentligt vackra utställning av äkta orientaliska mattor som firman *Ferdinand Lundqvist & C:o* anordnat i Göteborgs Konsthall vid Götaplatsen. Utställningen, som under den gångna veckan samlat ett mycket stort antal intresserade besökare, hålles öppen till och med den 20 sept.

—::—

Människan är samhällets urbild. Den enskildes utveckling är mönstret för samhället.

J. W. Draper.

BREVLÅDA.

L. E. Vi tacka för intresset och hänvisa till artikel i föreliggande nummer.

G—e H—ll. Hur gärna skulle icke hela redaktionen samfällt och personligen vilja trycka Er hand! Både för blommorna och de många nya!

W—a. Vi tyckte inte det! Förlåt oss!

"Crossword". När Ni inte stavar lektion med s och Morse med två r så välkommen igen. Men helst då *före* semestern nästa sommar.

"Syster Elisabeth". Frågan har flera gånger varit på tal, men måst falla igen, då det varit omöjligt att erhålla någon samstämmighet i uppgifterna. Men finns, trots detta, en verklig bakgrund för densamma skulle sannolikt mycket kunna vinnas genom en grundlig prövning och utredning.

E—a. W—n. Björkhaga. Ofullständig adress uppgiven. V. g. meddela omg. *postadressen.*

—:—

BLÅ PORTEN
Drottninggatan 29
1:sta klass Frukost-, Lunch- & Middagsrestaurant samt Caféservering.
Öppet även söndagar.
Vällagade rätter för avhämtning till billiga priser.
Tel. 14556.

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 40781, 45699

SWALANDERS KAFFE
KUNGSGAT. 17. TEL. 3658 KORSGAT. 13. TEL. 5167.
BAZAR ALLIANCE 132-133 NILS ERICSONSGAT. 24

Gyllenhamars
PATENTERADE
HAVREGRYN.
Spara tid. — Färdigkokta på 3 à 4 min. — Spara bränsle.
OBS.! VÅR HYGIENISKA FÖRPACKNING. OBS.!

När Ni i höst **utrustar Edert hem** så kom ihåg vårt rikhaltiga urval av

Mattor
Gardiner
Möbeltyger

m. m., m. m.
från de enklaste till de mest eleganta kvalitéer.

Kom och se!

Ni blir alltid nöjd, både med den goda varan och det billiga priset, vid köp hos

Carl Johnsson's
2 Kungstorget 2

jen var redan fylld av de vanliga musikanterna, gatumånglarna, akrobater, dansande barn.

Klockan nio gick Kitty ned för landgången åtföljd av en lascar*), som bar hennes däcksstol och gitarrfodral. Hon hade träffat Lassen ett ögonblick och sagt farväl, men av Cheyne syntes ej ett spår. Och fast hon endast önskade råka honom för att kunna straffa honom, tillintetgöra honom med en blick, ett ord, kände hon sitt mod sjunka, då han uteblev. Den förskräckliga natten hon genomgått hade lämnat sina spår. Hon hade nästan fruktat för ett möte med Lassen, för att hans skarpa blick skulle läsa historien i hennes ansikte.

Ty Owen Cheyne hade öppet skymfat henne. Så betraktade hon saken med ungdomens vanliga överdrift. Hon hade trott, att han menade allvar, och han hade endast lekt med henne.

Aldrig, sade hon sig passionerat, då hon såg den uppgående solen färga himmel och hav skarlakansröda, aldrig mer skulle hon bli så bedragen. Ingen annan man skulle någonsin få orsak att tro henne beredd och villig att bli lekt med, kysst, till sport, till tidsfördriv.

Att det var just denne man, som så hade missförstått henne, det var den ömma punkten. Hon vred sig av blygsel i sin trånga bädd, då hon tänkte på hans ord, hans blick, när han kysste henne. Och hon beslöt, att om hon någonsin skulle möta Owen Cheyne igen, så skulle hon låta honom umgälla hundrafalt vad han låtit henne lida.

Då hon gick över kajen efter sin hyttkamrat, vände hon sig nästan ofrivilligt för att kasta en sista blick på Magnolia.

Hon hade skarpa ögon, och hon såg Lassen ännu stå där insvept i sin långa rock, där hon sagt honom farväl. Han vinkade med sin mössa åt henne, och hon vinkade med handen till svar.

Och då fick hon se Owen Cheyne stå ensam däruppe på övre däcket. Han såg efter henne; fast det var så långt avstånd emellan dem, kunde hon ej misstaga sig därpå.

Men hon vände sig bort utan en hälsning eller tecken till igenkännande.

ANDRA KAPITLET.

— Herr Fraser, sade fru Lindsay i en högtidlig ton, som kom den unge mannen att brista i ett muntert skratt, vi stå i den största tacksamhetsskuld till er. Om ni inte hade kommit till vår räddning, hade bestämt fröken Romney och jag blivit mördade av de där rysliga araberna.

— Det är nog inte troligt, sade den unge mannen alltjämt leende. Men det är inget tvivel om att araberna är i ett överretat tillstånd för närvarande, och det var otur, att ni skulle stöta ihop med processionen, som var på återväg från Hamid paschas grav. Det är mycket starka skäl att tro, att han i själ och hjärta var en glödande revolutionär, som sådde ut hat mot oss bland populasen. Regeringen tycktes inte fästa mycken vikt vid hans göranden och låtanden, men jag är tämligen säker om att om han hade fått leva, så skulle de blivit tvungna att skänka honom uppmärksamhet till sist.

— Men varför skulle hans död göra dem så bittra mot oss? frågade Kitty Romney, som tillsammans med den talande och fru Lindsay var stadd på färd genom Kairos gator i en snabbt framglidande "arabeah". Vi hade ju ingenting att göra med den saken.

— Jo, men det är just vad de inbilla sig, sade den unge mannen hastigt. De påstå, att eftersom deras älskade pascha dog vid så unga år som trettiotvå eller tre, så är det alldeles tydligt, att hans död på något hemlighetsfullt sätt förorsakats av hans fiender, engelsmännen. Jag antar de tilltro oss gåvan av det onda ögat eller något dylikt.

— Verkligen. Men det förefaller nästan otroligt —.

— Inte om du tänker på scenen nu i kväll, sade fru Lindsay betydelsefullt. Jag är viss om att hade inte herr Fraser kommit, Kitty, så skulle de där uslingarna gjort slut på oss.

Kitty kunde ej återhålla en lätt rysning vid tanken på deras äventyr.

Hon och hennes vän hade tillbragt eftermiddagen i bazarerna, som äro så lockande för engelska ögon. De hade glömt tidens flykt, under det de valde bland glittrande scarves, smakade på den klibbiga men utsökta turkiska konfekten, läppjade på blekgult persiskt té ur små glas och läto sig bestänkas med diverse ganska varierande parfymer av köpmännen, som sälja orientaliska rosen- eller jasminessenser i långa, förgyllda glasrör.

Så förtrollande voro alla dessa nya syner och dofter, att de båda damerna hade dröjt sig kvar, tills de plötsligt fingo se, att solen hade gått ner, och att mörkret ej var långt borta. I vanliga fall skulle detta ej haft någon betydelse, men just då de svängde av in på Mouskigatan för att gå hem, råkade de möta en procession av fanatiska muhammedaner, som gjort en pilgrimsfärd till den fyrtio dagar gamla graven, där den döde paschan vilade, han som varit för infödingarne av något oförklarligt skäl en idol, en hjälte, en fetisch — och, som de hoppats, en framtida ledare i nödens stund. Och som folkets sinne redan var i jäsning av undertryckt hat mot den makt, som regerar deras land, så hade de ej behövt mer än åsynen av två engelska turister på den skumma gatan, för att elden, som glödde under askan, skulle slå ut i full låga.

Huruvida hopen verkligen skulle vågat skrida till handgripligheter, är ej så gott att avgöra. Men det var inget tvivel om deras fientliga hållning, och de båda damernas belägenhet var allt annat än behaglig, där de sågo sig omgivna av en flock uppretade arabiska fanatiker, som trängde sig allt närmare inpå dem i den hastigt tilltagande skymningen.

(Forts).

—:—

*) Indisk sjöman.

GYNNA VÅRA ANNONSÖRER medelst inköp!